

Spis treści:

Przedmowa (Krzysztof Kraszewski)

Rozdział 1. Cele kształcenia (Bolesław Niemierko)

- 1.1. Edukacja jako działanie celowe
- 1.2. Operacjonalizacja celów kształcenia
- 1.3. Klasyfikacja celów kształcenia
- 1.4. Cele szkoły a cele ucznia
- 1.5. Materiał kształcenia
- 1.6. Różnicowanie wymagań
- 1.7. Treść kształcenia
- 1.8. Planowanie zajęć edukacyjnych

Rozdział 2. Wyniki kształcenia (Bolesław Niemierko)

- 2.1. Sprawdzanie osiągnięć uczniów
- 2.2. Metody sprawdzania
- 2.3. Narzędzia sprawdzania
- 2.4. Jakość sprawdzania
- 2.5. Wewnątrzszkolne ocenianie osiągnięć uczniów
- 2.6. Egzamininy zewnętrzne

Rozdział 3. O nauczaniu i uczeniu się w szkole (Krzysztof Kraszewski)

- 3.1. Proces dydaktyczny
- 3.2. Utrzymywanie ładku na lekcji
 - 3.2.1. Zapobieganie zakłóceniom
 - 3.2.2. Nadzorowanie ładku
 - 3.2.3. Przywracanie ładku
- 3.3. Indywidualizacja kształcenia
 - 3.3.1. Indywidualizacja ze względu na nauczyciela
 - 3.3.2. Indywidualizacja ze względu na ucznia
 - 3.3.3. Różnicowanie kształcenia ze względu na cele i materiał
 - 3.3.4. Sposoby indywidualizowania
 - 3.3.5. Niebezpieczeństwo etykietowania
- 3.4. Program ukryty

Rozdział 4. Nauczanie i uczenie się faktów, pojęć, zasad (Krzysztof Kraszewski)

- 4.1 Nauczanie i uczenie się nazw, faktów oraz faktów zorganizowanych w porcje treściowe
 - 4.1.1. Praca z uczniami
 - 4.1.2. Przygotowanie materiału nauczania
- 4.2. Nauczanie i uczenie się pojęć i zasad
 - 4.2.1. Przygotowanie materiału nauczania
 - 4.2.2. Praca z uczniami
 - 4.2.3. Nauczanie i uczenie się zasad - informacje uzupełniające

Rozdział 5. Nauczanie i uczenie się rozwiązywania problemów (Krzysztof Kraszewski)

- 5.1. Co to jest problem?
- 5.2. Problem a uczenie się
- 5.3. Lekcja problemowa
 - 5.3.1. Przygotowanie materiału nauczania
 - 5.3.2. Praca z uczniami
- 5.4. Uczenie się we współpracy

Rozdział 6. Metody nauczania (Krzysztof Kraszewski)

- 6.1. Prowadzenie pogadanki
 - 6.1.1. Przygotowanie materiału nauczania
 - 6.1.2. Praca z uczniami
- 6.2. Prowadzenie wykładu
 - 6.2.1. Przygotowanie materiału nauczania
 - 6.2.2. Praca z uczniami
- 6.3. Kierowanie dyskusją
 - 6.3.1. Przygotowanie materiału nauczania
 - 6.3.2. Praca z uczniami
- 6.4. Kierowanie obserwacją

- 6.4.1. Przygotowanie materiału nauczania
- 6.4.2. Praca z uczniami
- 6.5. Kierowanie korzystaniem z materiałów źródłowych
- 6.6. Kierowanie kształtowaniem się wartości
- 6.6.1. Praca z uczniami
- 6.6.2. Przygotowanie materiału nauczania
- 6.7. Kierowanie nabywaniem umiejętności praktycznych
- 6.7.1. Przygotowanie materiału nauczania
- 6.7.2. Praca z uczniami

Rozdział 7. **Gry dydaktyczne** (Krzysztof Kraszewski)

- 7.1. Co to są gry dydaktyczne?
- 7.2. Burza mózgów
- 7.3. Metoda sytuacyjna
- 7.4. Metoda biograficzna
- 7.5. Metoda symulacyjna
- 7.6. Użyteczność gier

Rozdział 8. **Najpotrzebniejsze zasady dydaktyczne** (Krzysztof Kraszewski)

- 8.1. Zasady dotyczące materiału nauczania
- 8.2. Zasady dotyczące motywacji
- 8.3. Zasady dotyczące pracy ucznia
- 8.4. Zasady dotyczące zharmonizowania systemów pedagogicznych
- 8.5. Zasady dotyczące stosunków społecznych w klasie
- 8.6. Zasady dotyczące czynności nauczania
- 8.7. Zasady dotyczące warunków zewnętrznych

Rozdział 9. **O wychowaniu w szkole** (Krzysztof Konarzewski)

- 9.1. Pojęcie wychowania
 - 9.1.1. Kto?
 - 9.1.2. Jak?
 - 9.1.3. Co?
 - 9.1.4. Po co?
 - 9.1.5. Podsumowanie
- 9.2. Szkolne warunki wychowawcze
 - 9.2.1. Ograniczona kontrola nad wychowaniem
 - 9.2.2. Prymat zbiorowości
 - 9.2.3. Prymat nauczania
 - 9.2.4. Autorytet z zewnętrznego nadania
 - 9.2.5. Podsumowanie
- 9.3. Cele wychowania
 - 9.3.1. Cel jako funkcja
 - 9.3.2. Cel jako ideał
 - 9.3.3. Cel jako zamierzenie
 - 9.3.4. Podejście psychologiczne
 - 9.3.5. Podejście socjologiczne
 - 9.3.6. Wątpliwości i konkluzje
- 9.4. Metody wychowania
 - 9.4.1. Metody sktrukturalne
 - 9.4.2. Metody sytuacyjne
 - 9.4.3. Podsumowanie

Rozdział 10. **Niezwyčajni uczniowie** (Marta Bogdanowicz)

- 10.1. Specjalne potrzeby edukacyjne
 - 10.1.1. Objawy zaburzeń rozwoju i zachowania
- 10.2. Rodzaje zaburzeń
 - 10.2.1. Niepełnosprawność intelektualna
 - 10.2.2. Inteligencja niższa od przeciętnej
 - 10.2.3. Dysleksja rozwojowa
 - 10.2.4. Zaburzenia neurodynamiczne
- 10.3. Diagnozowanie trudności w uczeniu się
 - 10.3.1. Rozwój umysłowy
 - 10.3.2. Dysleksja

- 10.3.3. Zaburzenia neurodynamiczne
- 10.4. Pomoc i terapia psychopedagogiczna
 - 10.4.1. Dzieci niepełnosprawne intelektualnie
 - 10.4.2. Dzieci z inteligencją niższą od przeciętnej
 - 10.4.3. Uczniowie z dysleksją rozwojową
 - 10.4.4. Dzieci z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej i zahamowaniem psychoruchowym Uczniowie zdolni (Krzysztof Kruszewski)
- 10.5.1. Opis
- 10.5.2. Postępowanie
- 10.6. Kulturowe zróżnicowanie uczniów (Krzysztof Kruszewski)

Rozdział 11. **Problemowe zachowania uczniów** (Irena Obuchowska)

- 11.1. Zachowania lękowe
 - 11.1.1. Opis
 - 11.1.2. Postępowanie
- 11.2. Zachowania bierne
 - 11.2.1. Opis
 - 11.2.2. Postępowanie
- 11.3. Zachowania nerwowe
 - 11.3.1. Opis
 - 11.3.2. Postępowanie
- 11.4. Zachowania agresywne
 - 11.4.1. Opis
 - 11.4.2. Postępowanie
- 11.5. Zachowania negatywistyczne
 - 11.5.1. Opis
 - 11.5.2. Postępowanie
- 11.6. Zachowania autodestrukcyjne
 - 11.6.1. Opis
 - 11.6.2. Postępowanie
- 11.7. Problemowe zachowania seksualne
 - 11.7.1. Opis
 - 11.7.2. Postępowanie

Rozdział 12. **Zbieranie i wykorzystywanie informacji o uczniu i klasie**(Andrzej Janowski)

- 12.1. Po co poznawać uczniów?
 - 12.1.1. Pierwsze spotkanie
 - 12.1.2. Cele poznawania uczniów
 - 12.1.3. Warunki skutecznego poznawania uczniów
- 12.2. Główne sposoby poznawania uczniów
 - 12.2.1. Obserwacja
 - 12.2.2. Badania ankietowe
 - 12.2.3. Wywiad
 - 12.2.4. Socjometria
- 12.3. Poznawanie zespołu
 - 12.3.1. Struktura zespołu
 - 12.3.2. Role uczniów w zespole
 - 12.3.3. Przywództwo w zespole
 - 12.3.4. Normy obowiązujące w zespole
- 12.4. Poznawanie pojedynczych uczniów
 - 12.4.1. Uczeń jako problem
 - 12.4.2. Samowiedza i samoocena
 - 12.4.3. Cenione wartości
 - 12.4.4. Aspiracje
- 12.5. Stosunek do nauki szkolnej
 - 12.5.1. Stosunek do nauczycieli, przedmiotu nauczania i szkoły jako instytucji
 - 12.5.2. Strategie uczniów
- 12.6. Uczeń w środowisku pozaszkolnym
 - 12.6.1. Czas wolny i zainteresowania
 - 12.6.2. Środowisko rodzinne
- 12.7. Informacje o własnej pracy nauczyciela
 - 12.7.1. Różne orientacje i podejścia
 - 12.7.2. Negocjacje

Rozdział 13. **Nauczyciel jako twórca programu** (Krzysztof Kruszewski)

13.1. Cele

13.1.1. Cel-funkcja

13.1.2. Cel-ideał

13.1.3. Cel-zamiar

13.2. Materiał

13.2.1. Dobór materiału

13.2.2. Układ materiału

13.3. Proces dydaktyczny

13.3.1. Czynności nauczyciela i uczniów

13.3.2. Wyposażenie i materiały dydaktyczne

13.3.3. Czas

13.4. Ewaluacja programu

13.4.1. Ewaluacja przed wdrożeniem programu

13.4.2. Ewaluacja w czasie użytkowania programu i po skończeniu programu

13.5. Ograniczenia

13.5.1. Nauczyciele

13.5.2. Uczniowie

13.5.3. Warunki materialne

13.5.4. Powiązania z innymi programami

13.5.5. Wymagania władz szkolnych

13.5.6. Wymagania środowiskowe

13.6. Diagnoza

Rozdział 14. **Scenariusze** (Krzysztof Kruszewski)

14.1. Prace semestralne

14.1.1. Ósma kardynalna cnota nauczania

14.1.2. Opis obrazu - trzy wersje

14.1.3. Metafora szkoły

14.1.4. Rejestr wskazówek pedagogicznych

14.1.5. Gry dydaktyczne

14.1.6. Program ukryty

14.2. Gry dydaktyczne

14.2.1. Manifest szkoły

14.2.2. Bładaczka wielkim nauczycielem był!

14.2.3. Ingracjacja

14.2.4. Przeszczep

14.2.5. System punktowy. Rozpoznawanie i ocena kompetencji pedagogicznych

14.2.6. Przyrzeczenie

14.3. Warsztaty

14.3.1. Obserwacja pedagogiczna

14.3.2. Miejsca złe i dobre

14.3.3. Planowanie lekcji i myślenie w jej trakcie

14.3.4. Cenzor

14.3.5. Sytuacje dydaktyczne i wychowawcze na lekcji

14.3.6. Dyskryminacja ze względu na płeć lub pochodzenie społeczne (typ i rozmiary kapitału kulturowego) w stanowieniu celów edukacji i sprawdzaniu ich osiągnięcia

14.4. Zadania do poszczególnych rozdziałów

Literatura dodatkowa

Indeks nazwisk

Indeks rzeczowy